

[Medicinski fakultet u Rijeci]

Curriculum 2023/2024

[Za kolegij]

Povijest medicine u srednjem vijeku

Study programme: **Medicina (R)** (elective)
[Sveučilišni integrirani prijediplomski i diplomski studij]
Department: **[Katedra za društvene i humanističke znanosti u medicini]**
Course coordinator: **izv. prof. dr. sc. Medved Marko**

Year of study: **1**
ECTS: **1.5**
Incentive ECTS: **0 (0.00%)**
Foreign language: **No**

Course information:

Kolegij daje presjek povijesti medicine u srednjem vijeku u Europi i u Hrvatskoj, s naglaskom na baštinu antike i proces razvoja ideja i struktura koje će dovesti do medicinskih dostignuća novog vijeka. Fokus se stavlja na identifikaciju baštine antike u srednjovjekovnoj medicini, pravac po kojem se medicina u srednjovjekovnom razdoblju poučava u školskim i sveučilišnim centrima te kulturnu razmjenu s arapskim i bizantskim svijetom. Tumači se srednjovjekovno poimanje bolesti uvelike oblikovano kršćanskim društvom koje se među ostalim izražava i u vezi redovništva s medicinom. Naglasak se stavlja i na mjesto i ulogu srednjovjekovnih hospitala u dugom procesu koji je doveo do pojave javnog zdravstva u novom vijeku.

Educational Outcomes:

Nakon odslušanog predmeta studenti će biti osposobljeni: identificirati baštinu antike u srednjovjekovnoj medicini; protumačiti pojave, strukture i osobe u kojima se očituje doprinos srednjeg vijeka razvoju medicine; prepoznati kulturnu razmjenu s arapskim i bizantskim svijetom i povezati je s napretkom medicine na zapadu; izdvojiti školske i visokoškolske medicinske ustanove srednjeg vijeka; protumačiti kršćansko poimanje bolesti i veze redovništva s medicinom; procijeniti mjesto i ulogu srednjovjekovnih hospitala u procesu koji je doveo do pojave suvremene gradske bolnice.

List of assigned reading:

Ante Škrobonja – Amir Muzur – Vlasta Rotschild, *Povijest medicine za praktičare*, Rijeka, 2003., 19-140.

Mirko Dražen Grmek – Antun Budak, *Uvod u medicinu*, Zagreb, 1996., 84-104.

M. D. Grmek – S. Dujmušić (ur.), Mirko Dražen Grmek, Pregled povijesnog razvoja medicine u Hrvatskoj od pretpovijesnih vremena do XII. Stoljeća, u: *Iz hrvatske medicinske prošlosti*, Zagreb, 1954., 35-63.

List of optional reading:

Frederick F. Cartwright, *Bolest i povijest*, Zagreb, 2006.

Lavoslav Glesinger, *Povijest medicine*, Zagreb, 1978, 97-144.

Mirko Jamnicki Dojmi, Dr. Lujo Thaller: od vrača i čarobnjaka do modernog liječnika. Zagreb, 1938. – značajan datum za hrvatsku medicinsku književnost, u: *Acta medico-historica Adriatica*, 5 (2007.) 2, 245-262. <https://hrcak.srce.hr/101676>

Amir Muzur, *Čudesna izlječenja. Usporedna studija s osobitim osvrtom na kasni srednji vijek*, Rijeka, 2001.

Gordan Ravančić, *Crna smrt 1348.-1349. u Dubrovniku: srednjovjekovni grad i doživljaj epidemije, Doktorska disertacija*, Zagreb, 2006. <http://darhiv.ffzg.unizg.hr/id/eprint/2340/1/256747.G.R-doktorat.pdf>

Nancy Siraisi, *Medieval and Early Renaissance Medicine: An Introduction to Knowledge and Practice*, Chicago, 1990.

Ante Škrobonja, *Sveti od zdravlja. Ilustrirani leksikon svetaca zaštitnika*, Zagreb, 2004.

Narodna medicina: izvori i istraživanja, Marko Pećina – Stella Fatović-Ferenčić (ur.), Zagreb, 2017.

Knjige od likarije. Faksimili i obrada dviju ljekaruša pisanih hrvatskom ćirilicom, Marko Pećina, Stella Fatović-Ferenčić (ur.), Zagreb, 2010.

Curriculum:

Lectures list (with titles and explanation):

Uvod u povijest medicine srednjeg vijeka

Nakon odslušanog predmeta studenti će biti osposobljeni: identificirati baštinu antike u srednjovjekovnoj medicini; protumačiti pojave, strukture i osobe u kojima se očituje doprinos srednjeg vijeka razvoju medicine; prepoznati kulturnu razmjenu s arapskim i bizantskim svijetom i povezati je s napretkom medicine na zapadu; izdvojiti školske i visokoškolske medicinske ustanove srednjeg vijeka; protumačiti kršćansko poimanje bolesti i veze redovništva s medicinom; procijeniti mjesto i ulogu srednjovjekovnih hospitala u procesu koji je doveo do pojave suvremene gradske bolnice.

Medicina i obrazovanje u srednjem vijeku

Nakon odslušanog predmeta studenti će poznavati osnove visokoškolskog poučavanja medicine u srednjem vijeku.

Srednjovjekovni hospitali, kirurzi i liječnici

Nakon odslušanog predmeta studenti će biti osposobljeni identificirati različite struke u srednjovjekovnoj medicini.

Epidemije u srednjem vijeku

Studenti će biti u stanju poimati epidemije i procijeniti mjesto i ulogu srednjovjekovnih hospitala

Arapski utjecaji na europsku medicinu

Studenti će biti u stanju analizirati arapske utjecaje na europsku medicinu

Seminars list (with titles and explanation):

Protuepidemijske mjere, hospitali i bratovštine u srednjem vijeku

Studenti će biti u stanju procijeniti bolest i mjesto i ulogu srednjovjekovnih hospitala u procesu koji je doveo do pojave suvremene gradske bolnice

Kirurgija i anatomija u srednjem vijeku

Studenti će biti u stanju identificirati temeljne etape razvoja kirurgije i anatomije

Razne izabrane teme povijesti medicine u srednjem vijeku

Razumijevanje temeljnih pojmova medicine srednjega vijeka.

Zaključno o povijesti medicine u srednjem vijeku

Iznose se temeljne postavke srednjovjekovne medicine i otvara perspektiva prema ranonovjekovnoj medicini

Student obligations:

Prisustvo na nastavi. Održati referat na satu na zadanu temu. Sudjelovati u problematiziranju obrađenih tema. Završni pismeni ispit.

Exam (exam taking, description of the written/oral/practical part of the exam, point distribution, grading criteria):

Pohađanje nastave i održan referat.

Other notes (related to the course) important for students:

COURSE HOURS 2023/2024

Povijest medicine u srednjem vijeku

Lectures (Place and time or group)	Seminars (Place and time or group)
06.03.2024	
Uvod u povijest medicine srednjeg vijeka: <ul style="list-style-type: none"> • [Z-inf. učionica] (16:00 - 19:00) ^[1479]<ul style="list-style-type: none"> ◦ PMUSV	
izv. prof. dr. sc. Medved Marko ^[1479]	
13.03.2024	
Arapski utjecaji na europsku medicinu: <ul style="list-style-type: none"> • [Z-inf. učionica] (16:00 - 19:00) ^[1479]<ul style="list-style-type: none"> ◦ PMUSV	
izv. prof. dr. sc. Medved Marko ^[1479]	
20.03.2024	
Medicina i obrazovanje u srednjem vijeku: <ul style="list-style-type: none"> • [Z-inf. učionica] (16:00 - 19:00) ^[1479]<ul style="list-style-type: none"> ◦ PMUSV	
izv. prof. dr. sc. Medved Marko ^[1479]	
27.03.2024	
Srednjovjekovni hospitali, kirurzi i liječnici: <ul style="list-style-type: none"> • [Z5] (16:00 - 19:00) ^[1479]<ul style="list-style-type: none"> ◦ PMUSV	
izv. prof. dr. sc. Medved Marko ^[1479]	
03.04.2024	
Epidemije u srednjem vijeku: <ul style="list-style-type: none"> • [ONLINE] (16:30 - 19:30) ^[1479]<ul style="list-style-type: none"> ◦ PMUSV	
izv. prof. dr. sc. Medved Marko ^[1479]	
11.04.2024	
	Protuepidemijske mjere, hospitali i bratovštine u srednjem vijeku: <ul style="list-style-type: none"> • [ONLINE] (17:00 - 19:30) ^[1479]<ul style="list-style-type: none"> ◦ PMUSV
izv. prof. dr. sc. Medved Marko ^[1479]	
24.04.2024	
	Kirurgija i anatomija u srednjem vijeku: <ul style="list-style-type: none"> • [ONLINE] (16:00 - 20:00) ^[1479]<ul style="list-style-type: none"> ◦ PMUSV
izv. prof. dr. sc. Medved Marko ^[1479]	
08.05.2024	

	Zaključno o povijesti medicine u srednjem vijeku: <ul style="list-style-type: none"> • [Z1] (16:00 - 17:00) ^[1479] <ul style="list-style-type: none"> ◦ PMUSV
izv. prof. dr. sc. Medved Marko ^[1479]	

List of lectures, seminars and practicals:

LECTURES (TOPIC)	Number of hours	Location
Uvod u povijest medicine srednjeg vijeka	3	[Z-inf. učionica]
Medicina i obrazovanje u srednjem vijeku	3	[Z-inf. učionica]
Srednjovjekovni hospitali, kirurzi i liječnici	3	[Z5]
Epidemije u srednjem vijeku	3	[ONLINE]
Arapski utjecaji na europsku medicinu	3	[Z-inf. učionica]

SEMINARS (TOPIC)	Number of hours	Location
Protuepidemijske mjere, hospitali i bratovštine u srednjem vijeku	5	[ONLINE]
Kirurgija i anatomija u srednjem vijeku	4	[ONLINE]
Razne izabrane teme povijesti medicine u srednjem vijeku	3	
Zaključno o povijesti medicine u srednjem vijeku	1	[Z1]

EXAM DATES (final exam):

1.	15.05.2024.
----	-------------